

Περιεχόμενα / Κατευθύνσεις των Στρατηγικών ΟΧΕ-ΒΑΑ

Το παρόν έγγραφο καταρτίστηκε από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος «Δυτική Μακεδονία» με σκοπό να παράσχει **Κατευθύνσεις Επικαιροποίησης των Στρατηγικών ΟΧΕ-ΒΑΑ**, ώστε να διευκολύνει τις Αστικές Αρχές κατά τη διαδικασία επικαιροποίησης των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης και των αντίστοιχων Επιχειρησιακών Σχεδίων υλοποίησής τους.

Τα αναφερόμενα στο έγγραφο αυτό αποτελούν ένα πλαίσιο οδηγιών προς διευκόλυνση των ενδιαφερομένων και δεν υποκαθιστούν, ούτε συμπληρώνουν τα αναφερόμενα στα θεσμικά κείμενα της ΕΕ και των αρμόδιων Εθνικών Αρχών.

Α. Συγκρότηση Ομάδας Παρακολούθησης σε επίπεδο Χωρικού Φορέα

Σύμφωνα με το με αρ. πρωτ. 124143/21-12-2022 έγγραφο της ΕΥΣΣΑ/ΕΑΣ με θέμα «Κατευθύνσεις για την επιλογή και σχεδιασμό των στρατηγικών στο πλαίσιο των ΟΧΕ, ΟΧΕ-ΒΑΑ και ΤΑΠΤΟΚ» της προγραμματικής περιόδου 2021-2027, με ευθύνη του αρμόδιου χωρικού φορέα συγκροτείται μια συνεκτική ομάδα με στόχο:

- Το συντονισμό του σχεδιασμού της στρατηγικής και την διαβούλευση με τους τοπικούς φορείς και τοπική κοινωνία,
- Τη διαμόρφωση του σχεδίου δράσης για την ωρίμανση των έργων και υλοποίηση της στρατηγικής,
- Την παρακολούθηση της πορείας ωρίμανσης και υλοποίησης των πράξεων της στρατηγικής,
- Την επίλυση προβλημάτων στην πορεία υλοποίησης.

Οι Ομάδες σε επίπεδο χωρικού φορέα συντονίζονται με το Περιφερειακό επίπεδο.

Η εν λόγω Ομάδα δύναται να αποτελείται από:

- Στελέχη του αρμόδιου χωρικού φορέα που αποδεδειγμένα διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρία και τεχνογνωσία στο σχεδιασμό και υλοποίηση των χωρικών στρατηγικών και πράξεων,
- Εκπροσώπους φορέων που μετέχουν στο σχήμα υποβολής του φορέα και που αποδεδειγμένα διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρία και τεχνογνωσία στο σχεδιασμό και υλοποίηση των χωρικών στρατηγικών και πράξεων,
- Εξωτερικούς εμπειρογνώμονες.

Η εν λόγω Ομάδα θα πρέπει να έχει συγκροτηθεί από τον αρμόδιο χωρικό φορέα πριν την έγκριση της στρατηγικής και θα αποτελεί τμήμα της Απόφασης Έγκρισης της Στρατηγικής από την ΕΥΔ.

Β. Περιεχόμενα της Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης

Το κείμενο της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ θα πρέπει να περιέχει τα εξής:

1. Επιτελική Σύνοψη
2. Συνοπτική Παρουσίαση Ενωσιακού και Εθνικού Πλαισίου
3. Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης - Εξελίξεις - Τάσεις – Επιπτώσεις

Το περιεχόμενο της ενότητας αφορά στη συλλογή, ανάλυση στοιχείων και αξιολόγηση των εξελίξεων και δεδομένων σχετικά με τη φυσιογνωμία, την οργάνωση, τον φυσικό και πολιτιστικό πλούτο και τη δικτύωση, ώστε να αποτυπωθεί η υφιστάμενη κατάσταση. Επιπλέον, αφορά στην αποτίμηση της υλοποίησης του ΕΣΣΒΑΑ κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, αλλά και την καταγραφή των εξελίξεων σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο στις σχετικές χωρικές πολιτικές, με στόχο: α) τον εντοπισμό των παραγόντων των εξελίξεων, β) τον εντοπισμό των κυριότερων προβλημάτων εφαρμογής και τη διερεύνηση των αιτιών τους και γ) την εκτίμηση των τάσεων και δυνατοτήτων ανάπτυξης και οργάνωσης. Τέλος, αφορά στην τεκμηρίωση των αναγκών παρέμβασης με εντοπισμό προβλημάτων και προοπτικών για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Περιοχής Παρέμβασης.

Θα περιλαμβάνει:

3.1 Βασικά χαρακτηριστικά - Πλαίσιο ανάπτυξης

3.1.1 Ταυτότητα, διοίκηση και διακυβέρνηση

- Όρια περιοχής παρέμβασης
- Διοικητική ένταξη
- Φορείς-Κοινωνία Πολιτών
- Σημεία αναφοράς (Brand Name, Land Marks)

3.1.2 Εδαφική συγκρότηση

- Γεωγραφικά χαρακτηριστικά
- Έκθεση σε φυσικές καταστροφές
- Κλιματική αλλαγή

3.1.3 Κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά

3.1.3.1. Πληθυσμός-Ανθρώπινο δυναμικό

- Δημογραφικές εξελίξεις και τάσεις
- Μετανάστευση/Εποχιακός πληθυσμός: εξελίξεις και τάσεις
- Ενεργός πληθυσμός-απασχόληση, χαρακτηριστικά ενεργού πληθυσμού (μορφωτικό επίπεδο, εξειδικεύσεις κλπ.) και αγορά εργασίας: εξελίξεις και τάσεις, συνολικά, ανά τομέα και κλάδο

3.1.3.2. Οικονομική δυναμική

- ΑΕΠ και επενδύσεις: εξελίξεις και τάσεις, συνολικά και ανά τομέα, εάν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα που σχετίζονται με την οικονομία της Περιοχής Παρέμβασης.

Από το σύνολο των διαθέσιμων στοιχείων που αφορούν στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, θα πρέπει να δοθεί έμφαση σε εκείνα που σχετίζονται με τους συγκεκριμένους στόχους, τις δυνατότητες και την προοπτική ανάπτυξης της περιοχής παρέμβασης συμπεριλαμβανομένης της συσχέτισης με άλλες περιοχές με παρόμοια χαρακτηριστικά, καθώς επίσης και με την Στρατηγική και του Επιχειρησιακού Σχεδίου της ΟΧΕ-ΒΑΑ.

3.7 Αποτίμηση της υλοποίησης του ΕΣΣΒΑΑ κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-202

Πρόσδος υλοποίησης, προβλήματα, ωφέλειες, διδάγματα.

3.8 Συνθετική αξιολόγηση προοπτικών και συμπεράσματα ως προς τα προβλήματα-προοπτικές και ανάγκες αναθεώρησης/τροποποίησης της Περιοχής Παρέμβασης

Παρουσίαση των αναγκών παρέμβασης, με εντοπισμό προβλημάτων και προοπτικών για τη βιώσιμη ανάπτυξη και αειφόρο διαχείριση των πόρων, αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, PESTLE και SWOT ανάλυση και πρόταση ενδεχόμενης αναθεώρησης της Περιοχής Παρέμβασης, καθώς και πλήρη χαρτογραφική αποτύπωση της προτεινόμενης Περιοχής Παρέμβασης.

3.9 Επιτυχημένα παραδείγματα βιώσιμης αστικής ανάπτυξης με όμοιο στρατηγικό προσανατολισμό

Καταγραφή σχετικών επιτυχημένων Στρατηγικών και παρεμβάσεων από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

4. Αναλυτική παρουσίαση τής Στρατηγικής

Αναλυτική περιγραφή της Στρατηγικής που προτείνεται για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της Περιοχής Παρέμβασης, με ανάλυση του Σκοπού, των Βασικών Αρχών και των Στόχων (μακροπρόθεσμων, ειδικών και επιχειρησιακών) της Στρατηγικής, καθώς και των επιπτώσεων και αλλαγών που προσδοκάται να επιφέρει η εφαρμογή της (Theory of Change-ToC) με ανάπτυξη στοχοθεσίας προσανατολισμένης στα αποτελέσματα, με προσδιορισμό των απαραίτητων προϋποθέσεων για την υλοποίηση των Στόχων που θα τεθούν.

5. Παραρτήματα

- Κατάλογοι Πινάκων και Σχημάτων
- Χαρτογραφική αποτύπωση / παρουσίαση (φυσικά - γεωγραφικά χαρακτηριστικά και αναπτυξιακά μεγέθη)

Γ. Περιεχόμενα του Επιχειρησιακού Σχεδίου τής Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο εφαρμογής τής Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης θα πρέπει να περιέχει τα εξής:

1. Επιτελική Σύνοψη
2. Συνοπτική παρουσίαση τής Στρατηγικής

3. Συνοπτική παρουσίαση των Διαδικασιών Διαβούλευσης

- Καταγραφή των εμπλεκόμενων φορέων της περιοχής παρέμβασης και συμμετοχή αυτών στη διαδικασία διαβούλευσης σε σχετικό πίνακα (φορέας, κατηγορία φορέα, συμμετοχή σε διαβούλευση),
- Συμβολή της Ομάδας Παρακολούθησης σε επίπεδο Χωρικού Φορέα στην κατάρτιση της Στρατηγικής και του Επιχειρησιακού Σχεδίου,
- Περιγραφή της διαδικασίας διαβούλευσης αποτυπωμένη σε πίνακα (είδος ενέργειας, ημερομηνία, ομάδες στόχου, συμμετέχοντες φορείς, αριθμός συμμετεχόντων),
- Αποτελέσματα διαβούλευσης (αναφορά στα αποτελέσματα της τοπικής διαβούλευσης και στον τρόπο με τον οποίο αυτά λήφθηκαν υπόψη κατά το σχεδιασμό του ΕΣΣΒΑΑ).

Ειδικότερα, η διοργάνωση διαδικασιών **διαβούλευσης με φορείς και κοινωνία των πολιτών** στην Περιοχή Παρέμβασης, τόσο φυσικών, όσο και διαδικτυακών, οι οποίες θα εξασφαλίσουν τον δημοκρατικό προγραμματισμό και τη δημοσιοποίηση και κοινωνική διαβούλευση επί του στρατηγικού σχεδιασμού ανάπτυξης, αξιοποίησης και προστασίας της Περιοχής Παρέμβασης, περιλαμβάνει:

- Όσον αφορά σε **εκδηλώσεις με φυσική παρουσία**, τη σύνταξη της λίστας προσκεκλημένων στη διαβούλευση, την αποστολή και το follow-up των Προσκλήσεων, την δημοσιοποίηση των εκδηλώσεων με κάθε πρόσφορο τρόπο, την παρουσίαση της Στρατηγικής και του Επιχειρησιακού Σχεδίου κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων, την τήρηση και επεξεργασία λίστας συμμετεχόντων στην εκδήλωση και τη συλλογή και κωδικοποίηση των προτάσεων των συμμετεχόντων.
 - Όσον αφορά σε **διαδικτυακή διαβούλευση**, τη σύνταξη και ανάρτηση του ερωτηματολογίου συμμετοχής στη διαβούλευση, την δημοσιοποίηση της διαβούλευσης με κάθε πρόσφορο τρόπο, την τήρηση και επεξεργασία λίστας συμμετεχόντων στην διαβούλευση και τη συλλογή και κωδικοποίηση των προτάσεων των συμμετεχόντων.
- Αλλαγές που επήλθαν στο περιεχόμενο της Στρατηγικής, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της διαβούλευσης.

4. Λογική της Παρέμβασης

Παρουσίαση:

- των Αναπτυξιακών Αναγκών,
- των Μακροπρόθεσμων Στόχων,
- των Προτεραιοτήτων,
- των Ειδικών Στόχων,
- των Ομάδων Δράσεων,

όπως προέκυψαν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και τη διαδικασία διαβούλευσης.

5. Παρουσίαση των Δράσεων ανά Προτεραιότητα και Ειδικό Στόχο

- Περιγραφή των δράσεων του Επιχειρησιακού Σχεδίου – Κατάλογος Πράξεων
- Δείκτες εκροών και αποτελέσματος
- Προσδιορισμός των αναμενόμενων αποτελεσμάτων
- Συνέργεια και Συμπληρωματικότητα με άλλα Προγράμματα και χρηματοδοτικά εργαλεία.

6. Χρηματοδοτικό Σχέδιο

- Συνολικό χρηματοδοτικό σχέδιο (όλες οι πηγές χρηματοδότησης και Χρηματοδοτικό σχέδιο με τους πόρους του ΠΕΠ
- Αναλυτική παρουσίαση του χρηματοδοτικού σχεδίου
- Ετήσια Κατανομή σε επίπεδο Προτεραιοτήτων, Ειδικών Στόχων και Δράσεων

7. Σύστημα Διακυβέρνησης

Σαφής περιγραφή του συστήματος διακυβέρνησης της υλοποίησης της ΟΧΕ-BAA (Ομάδα Παρακολούθησης σε επίπεδο Χωρικού Φορέα, Εμπλεκόμενοι Φορείς, Ρόλοι και Αρμοδιότητες, κ.α.)

8. Προϋποθέσεις Αποτελεσματικής Εφαρμογής

- Σύστημα Εφαρμογής της ΟΧΕ-BAA.
- Απαιτούμενες Προϋποθέσεις για την Αποτελεσματική Υλοποίηση των Δράσεων του Επιχειρησιακού Σχεδίου.
- Σχέδιο δράσης για την ωρίμανση και υλοποίηση των επιμέρους πράξεων.
- Μέτρα και Ενέργειες για τη Βελτίωση και την Ενίσχυση της Διαχειριστικής Ικανότητας των Εμπλεκόμενων Φορέων.
- Διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής του Επιχειρησιακού Σχεδίου

9. Αναμενόμενα αποτελέσματα/αλλαγή από την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Σχεδίου (ToC)

Παρουσίαση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων από την υλοποίηση της Στρατηγικής με την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Σχεδίου, με εκτίμηση των παραγόντων εντός και εκτός του πλαισίου της παρέμβασης που θα επιδράσουν (θετικά ή αρνητικά) στην επίτευξη των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων και διαμόρφωση του συστήματος παρακολούθησης της εφαρμογής του Επιχειρησιακού Σχεδίου (συλλογή/καταγραφή στοιχείων υλοποίησης), ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης της Στρατηγικής ως προς την επίτευξη των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων/αλλαγών, μέσω της σχέσης αιτίων/αποτελεσμάτων.

10. Παραρτήματα

- Συνοπτικά Δελτία Δράσεων (Θα περιέχουν: Προτεραιότητα, Ειδικό Στόχο, Δράση, περιγραφή, σκοπό-αντικειμενικούς στόχους, φορέα πρότασης, φορέα/είς υλοποίησης, επίπεδο ωριμότητας, χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, ενδεικτικό προϋπολογισμό,

χρηματοδότηση, ωφελούμενους, τρόπο εφαρμογής, αναμενόμενα αποτελέσματα με έμφαση στην απασχόληση, δείκτες εκροών, δείκτες αποτελεσμάτων).

- Κατάλογοι Πινάκων και Σχημάτων.
- Χάρτες αποτύπωσης των φυσικών – γεωγραφικών χαρακτηριστικών και αναπτυξιακών μεγεθών.
- Συνοπτική Παρουσίαση της Δομής του Επιχειρησιακού Σχεδίου.

Δ. Κατευθύνσεις Επικαιροποίησης της Στρατηγικής και του Επιχειρησιακού Σχεδίου Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης

Παρά το γεγονός ότι οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις διέπονται από την προσέγγιση “top-down”, το αναλυτικό περιεχόμενό τους θα πρέπει να προσδιορίζεται μέσα από διαδικασίες ευρείας διαβούλευσης, δεδομένου ότι πεδίο εφαρμογής τους είναι περιοχές με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα (δυνατότητες και αδυναμίες), στις οποίες καλούνται να δώσουν λύσεις με την άμεση συμμετοχή των κατοίκων οι οποίοι τελικά θα κληθούν να συμβάλλουν στην υλοποίηση του σχεδιασμού και να ωφεληθούν από αυτόν.

Στον **καθορισμό των στόχων** της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι Προτεραιότητες του Προγράμματος «Δυτική Μακεδονία» 2021-2027, οι οποίες έχουν ως εξής:

- **P1:** Ενίσχυση του παραγωγικού και οικονομικού μετασχηματισμού της Περιφέρειας
- **P2:** Στήριξη της καθαρής ενέργειας και της πράσινης αειφόρου ανάπτυξης
- **P3:** Βελτίωση της διασυνδεσιμότητας της Περιφέρειας
- **P4A:** Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας (ΕΤΠΑ)
- **P4B:** Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας (ΕΚΤ+)
- **P5:** Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των αστικών περιοχών και της υπαίθρου (ΕΤΠΑ)

Επιπλέον, η ανάπτυξη της στρατηγικής επίτευξης των στόχων, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο έγγραφο κατευθύνσεων για την επιλογή και σχεδιασμό των στρατηγικών στο πλαίσιο των ΟΧΕ, ΟΧΕ-ΒΑΑ και ΤΑΠΤΟΚ της ΕΥΣΣΑΕ/ΕΑΣ, θα πρέπει να στηριχθεί και στις βασικές αναπτυξιακές προτεραιότητες που τέθηκαν στην **Χάρτα της Λειψίας**, η οποία θέτει ως προτεραιότητα τις **τρεις διαστάσεις στην ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη των πόλεων**:

- ♦ Η **δίκαιη πόλη** στη βάση της οποίας θα πρέπει να διασφαλίζεται η ισότιμη πρόσβαση σε υπηρεσίες και αγαθά σε όλους, να διασφαλίζεται η ποιότητα ζωής σε όλες τις γειτονίες και για όλες τις πληθυσμιακές ομάδες, να διασφαλίζεται η ένταξη και άρση των διαχωρισμών και διακρίσεων
- ♦ Η **πράσινη πόλη** με τη διασφάλιση της πρόσβασης σε όλους σε χώρους πρασίνου και αναψυχής, προώθησης ποιοτικών και ανθεκτικών κλιματικά ουδέτερων υποδομών και κτιρίων, ενεργειακή απόδοση και μετάβαση

- ♦ Η **παραγωγική πόλη** με στήριξη της καινοτομίας και παραγωγικής διαφοροποίησης
- ♦ Η **ψηφιακή μετάβαση** ως οριζόντια διάσταση αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την ανάπτυξη και ευημερία των πόλεων

Οι Στρατηγικές για την Αστική Ανάπτυξη πρέπει, μεταξύ άλλων, να στοχεύουν στην ενίσχυση των δεσμών μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών, στην ανάγκη διαχείρισης των συγκεντρώσεων και της ερημοποίησης, στη βιώσιμη αστικοποίηση και παράλληλα στην εξισορρόπηση των ωφελιμάτων/ οφελών με τα κόστη των συγκεντρώσεων / θυλάκων και της πυκνότητας (agglomerations and density). Επίσης, θα πρέπει να περιλαμβάνουν πολιτικές για το κοινό καλό, με ολοκληρωμένη τοπική (place-based) προσέγγιση, πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, συμμετοχή και συνδημιουργία.

Η ανάδειξη όλων των δυνατοτήτων των αστικών περιοχών ως συνδέσμους για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και καινοτομία, απαιτεί ταυτόχρονα κοινή προσέγγιση μεταξύ οριζόντιων πολιτικών και διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης.

Σύμφωνα με το άρθ. 9 του Κανονισμού ΕΤΠΑ για την Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη, ειδική μέριμνα πρέπει να ληφθεί για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων και της κλιματικής αλλαγής, την μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία έως το 2050, την αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών και της καινοτομίας και την στήριξη των αστικών λειτουργικών περιοχών.

Τέλος, οι Στρατηγικές ΟΧΕ-BAA θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψιν τους τις **αρχές του Νέου Ευρωπαϊκού Bauhaus (New European Bauhaus – NEB)**. Πρόκειται για μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό τη δημιουργία όμορφων και βιώσιμων τόπων, προϊόντων και τρόπων διαβίωσης, χωρίς αποκλεισμούς, προσδίδοντας μια πολιτιστική και δημιουργική διάσταση στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.

Λαμβάνοντας υπόψιν το αναπτυξιακό και θεσμικό πλαίσιο, την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης, τα αποτελέσματα της ανάλυσης SWOT και τις εισηγήσεις και απόψεις τοπικών φορέων και πληθυσμού, θα καθοριστούν οι στόχοι της Στρατηγικής ΟΧΕ-BAA, καθώς και το Επιχειρησιακό Σχέδιο που θα υιοθετηθεί για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Οι στόχοι της Στρατηγικής ΟΧΕ-BAA θα πρέπει να αποτυπώνονται με σαφήνεια, ώστε να είναι δυνατή η συσχέτισή τους με τα αποτελέσματα της SWOT ανάλυσης, καθώς και τα συμπεράσματα των ενεργειών διαβούλευσης με τους τοπικούς φορείς και τον τοπικό πληθυσμό. Οι δράσεις του Επιχειρησιακού Σχεδίου και τα αποτελέσματα (εκροές) πρέπει να αποδεικνύουν την άμεση σύνδεσή τους με τους στόχους της Στρατηγικής ΟΧΕ-BAA.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην περιγραφή της λογικής της παρέμβασης που ορίζει τα λογικά βήματα για το σχεδιασμό του Επιχειρησιακού Σχεδίου, προκειμένου να δοθεί έμφαση στα

αποτελέσματα και να στοχευθούν κατάλληλα οι αναπτυξιακές ανάγκες που προσδιορίστηκαν. Η λογική της παρέμβασης ξεκινά από την ανάλυση των αναπτυξιακών αναγκών και στη συνέχεια αναλύεται σε Προτεραιότητες και σε καθορισμό κατάλληλων Ειδικών Στόχων που συνδέονται με τα αποτελέσματα, στα οποία οι Προτεραιότητες θα πρέπει να συνεισφέρουν μέσα από συγκεκριμένες Δράσεις. Κατά συνέπεια, σε επόμενο στάδιο οι Ειδικοί Στόχοι οδηγούν στον ορισμό συγκεκριμένων δεικτών αποτελέσματος και στον καθορισμό συγκεκριμένων τιμών-στόχων, ενώ ο τύπος των δράσεων που θα επιλεγούν να χρηματοδοτηθούν οδηγεί στον ορισμό συγκεκριμένων δεικτών εκροών και αντίστοιχα στον καθορισμό συγκεκριμένων τιμών-στόχων.

Ο σχεδιασμός της Στρατηγικής και του Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης της ΟΧΕ-ΒΑΑ θα λαμβάνει υπόψη σχετικές κατευθύνσεις από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, και θα είναι εναρμονισμένος με τις κατευθύνσεις των σχετικών ενωσιακών και εθνικών εγγράφων, του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2021-2027, του Προγράμματος «Δυτική Μακεδονία» 2021-2027 και των άλλων σχετικών πολιτικών και κατευθύνσεων και προτεραιοτήτων.

Ιδιαίτερη σημασία θα πρέπει να δοθεί στα θέματα και τις δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στην περιγραφή του Ειδικού Στόχου 5.1 «Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές» της Προτεραιότητας 5 «Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των αστικών περιοχών και της υπαίθρου (ΕΤΠΑ)» του Προγράμματος «Δυτική Μακεδονία» 2021-2027.

Στο πλαίσιο των δράσεων Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης που προβλέπονται στο Πρόγραμμα «Δυτική Μακεδονία» (ΠΔΜ) 2021-2027 και συγκεκριμένα της ΟΧΕ Λιμνών και της ΟΧΕ Γεωπάρκου Γρεβενών – Κοζάνης, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η συμπληρωματικότητα του σχεδιασμού και των παρεμβάσεων δεδομένου ότι διαφαίνονται πιθανές περιπτώσεις επικαλυπτόμενων περιοχών.

Επιπλέον, θα πρέπει να αναλυθεί η συσχέτιση της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ με την ευρύτερη στρατηγική που υιοθετείται για την περιοχή από φορείς εθνικού και περιφερειακού επιπέδου.

Ε. Χρηματοδότηση των Επιχειρησιακών Σχεδίων ΟΧΕ-ΒΑΑ

Η χρηματοδότηση των Δράσεων των ΟΧΕ-ΒΑΑ καλύπτεται από το Πρόγραμμα «Δυτική Μακεδονία» 2021-2027, ενώ δύναται να προβλεφθεί συμμετοχή και από άλλα Προγράμματα, όπως το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (Π-ΔΑΜ), το Ταμείο Ανάκαμψης και

Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), τα Τομεακά Προγράμματα 2021-2027, καθώς επίσης και από άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία και προγράμματα (Horizon 2020, Life+, Interreg, εθνικά προγράμματα, κλπ.), κρατικές ενισχύσεις, καθώς και με μόχλευση άλλων πόρων (π.χ. ιδιωτικών).

Η συνολική δημόσια δαπάνη του ΠΔΜ 2021-2027 που διατίθεται για τη χρηματοδότηση του συνόλου των ΟΧΕ-ΒΑΑ που θα υλοποιηθούν την περίοδο 2021-2027, ανέρχεται στο ποσό των **49.378.903 €**. Η ενδεικτική κατανομή τού ποσού αυτού ανά Προτεραιότητα και Ειδικό Στόχο τού Προγράμματος παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας Χρηματοδότησης Δράσεων ΟΧΕ-ΒΑΑ ανά Προτεραιότητα και Ειδικό Στόχο τού ΠΔΜ 2021-2027

Προτεραιότητες / Ειδικοί Στόχοι Ενδεικτικές Δράσεις		Κοινοτική Συνδρομή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη
Σύνολο		41.972.067	7.406.836	49.378.903
ΕΤΠΑ		38.742.067	6.836.836	45.578.903
ΕΚΤ+		3.230.000	570.000	3.800.000
1	Ενίσχυση του παραγωγικού και οικονομικού μετασχηματισμού της Περιφέρειας	4.250.000	750.000	5.000.000
1.03	Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων	4.250.000	750.000	5.000.000
1.03.01b	Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων σε περιοχές παρέμβασης ΒΑΑ	4.250.000	750.000	5.000.000
4B	Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας (ΕΚΤ+)	3.230.000	570.000	3.800.000
4B.01	Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια άνεργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.	2.720.000	480.000	3.200.000
4B.01.01b	Δράσεις προώθησης ανέργων στην απασχόληση (ΝΘΕ) σε περιοχές παρέμβασης ΒΑΑ	595.000	105.000	700.000
4B.01.02b	Δράσεις κατάρτισης-αναβάθμισης δεξιοτήτων ανέργων σε περιοχές παρέμβασης ΒΑΑ	850.000	150.000	1.000.000

Προτεραιότητες / Ειδικοί Στόχοι Ενδεικτικές Δράσεις		Κοινοτική Συνδρομή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη
4B.01.03b	Δράσεις ενίσχυσης της αυταπασχόλησης / έναρξης επαγγελματικής δραστηριότητας (ΝΕΕ) σε περιοχές παρέμβασης ΒΑΑ	1.275.000	225.000	1.500.000
4B.04	Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργητικής και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	510.000	90.000	600.000
4B.04.01b	Δράσεις αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων σε μικρές επιχειρήσεις και επαγγελματιών σε περιοχές παρέμβασης ΒΑΑ	510.000	90.000	600.000
5	Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των αστικών περιοχών και της υπαίθρου (ΕΤΠΑ)	34.492.067	6.086.836	40.578.903
5.01	Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές	34.492.067	6.086.836	40.578.903
5.01.01	Ενίσχυση ανάπτυξης ψηφιακών εφαρμογών και υπηρεσιών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ή στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης	2.550.000	450.000	3.000.000
5.01.02	Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας των δημοσίων υποδομών	4.250.000	750.000	5.000.000
5.01.03	Δράσεις διαλογής και ανακύκλωσης των απορριμμάτων, δημιουργίας και διαχείρισης πράσινων σημείων	1.700.000	300.000	2.000.000
5.01.04	Δράσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των οχημάτων των μέσων μαζικής μεταφοράς	7.292.067	1.286.836	8.578.903
5.01.05	Αναβάθμιση ενδοπεριφερειακού δικτύου και προώθηση της προσβασιμότητας	5.950.000	1.050.000	7.000.000
5.01.06	Δράσεις προστασίας, ανάπτυξης και προβολής της δημόσιας τουριστικής περιουσίας	1.700.000	300.000	2.000.000
5.01.07	Προστασία και ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς και λειτουργικής τους δικτύωσης	3.400.000	600.000	4.000.000
5.01.08	Δράσεις αναπλάσεων και δημιουργίας λειτουργικών κοινόχρηστων χώρων συμπεριλαμβανομένης της ισότιμης πρόσβασης για τα ΑμεΑ	7.650.000	1.350.000	9.000.000